

УДК 636.4.082

ВІДГОДІВЕЛЬНІ ОЗНАКИ СВИНЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОХОДЖЕННЯ ТА ПОЄДНАННЯ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

СУСОЛ Р. Л., ІЛЬЄВА К. В.

Одеський державний аграрний університет

У цілому аналіз результатів відгодівлі свиней різних поєднань, що вивчали, дає підстави стверджувати про ефективність використання гібридів різного походження II, IV та V дослідних груп одержаних від поєднання свиноматок ВБ породи з кнурами-плідниками складного гібридного походження для відгодівлі в умовах промислових господарств за умови створення їм належних умов утримання та протеїнового живлення.

Ключові слова: *велика біла порода, свині, скоростиглість, метод розведення, поєднання.*

Однією з першочергових задач сучасного промислового виробництва свинини є

нарошення обсягів виробництва свинини шляхом покращення господарсько-корисних ознак свиней.

У різних регіонах нашої країни свинарство з давніх часів було традиційною галуззю тваринництва. Цінні господарсько-корисні ознаки свиней – висока відтворна здатність, скороспілість та оплата корму, високий забійний вихід і енергетичність продуктів забою – гарантують їх перевагу у виробництві м'яса порівняно з іншими видами сільськогосподарських тварин [2].

Свинарство України останнім часом є однією з проблемних галузей тваринництва. Причиною тому є низка факторів – висока собівартість кормів та мед. препаратів, спалахи АЧС, низька купівельна спроможність населення, втрата ринків збуту свинини. За даними Держстату України поголів'є свиней станом на 1 січня 2018 року склало 6120,4 тис. гол., що менше в порівнянні з аналогічним періодом 2017 року на 6,5% [4].

Для виправлення даної ситуації необхідно докласти чималих зусиль [1].

Сучасний ринок продукції свинарства вимагає від виробників отримання якісної сировини за достатньо короткий проміжок часу. На ефективність цього процесу впливають різні фактори: генотип, методи розведення, технологія годівлі та утримання тощо. Відповідні елементи повинні забезпечувати високий рівень показників багатоплідності свиноматок, збереженості молодняку, підвищення скороспілості, високу конверсію корму і, як наслідок, дешеву та якісну продукцію [3, 8].

Одним з ключових факторів нарощування обсягів виробництва свинини є цільове раціональне використання генотипу тварин на фоні створення оптимальних умов утримання, що в свою чергу забезпечує високу прибутковість виробництва свинини в умовах сучасного промислового виробництва [2].

На сьогодні доцільним є використання помісного поголів'я для відгодівлі на великих свинарських комплексах. У якості материнської найчастіше за все використовують велику білу породу свиней [5, 8]. Серед вітчизняних порід вона є більш пристосованою до кліматичних, технологічних умов вітчизняного виробництва.

Для подальшого підвищення продуктивності свиней ВБ породи за рахунок ефекту гетерозису найбільш доцільним є застосування промислового схрещування з використанням порід закордонного походження [3, 9].

Мета досліджень – визначення найбільш оптимальних варіантів поєднання свиноматок ВБ породи з кнурами-плідниками гібридного походження.

Матеріал та методика досліджень. Дослідження господарсько-корисних ознак проводили в умовах племінного репродуктору з розведення свиней великої білої породи ТОВ «Агрофірми «Шаболат» Білгород-Дністровського району Одеської області згідно загальноприйнятих у свинарстві методик [7] та схемою досліду (табл. 1). Поєднання різних генотипів між собою (дослідні групи) проведено на товарній частині стада.

Контрольна та дослідні групи тварин знаходилися в аналогічних умовах годівлі та утримання з дотриманням існуючих зоотехнічних норм [7].

Одержані результати опрацьовані з використанням загальноприйнятих у зоотехнії статистичних методів.

Розрахунки проводили з ПК у середовищі *MS Excel 2010* за методикою Н. А. Плохинського [6].

1. Схема досліджу

Групи тварин	Порода та породність		
	♂	♀	Нашадки
n	7	7	20
I(контрольна)	ВБ	ВБ	ВБ
II(дослідна)	F ₁ ½ (ВБ + Л)	ВБ	¾ ВБ + ¼ Л
III(дослідна)	F ₁ ½ (ВБ + Л)	F ₁ ½ (ВБ + Л)	½ ВБ + ½ Л
IV(дослідна)	ВБ	К	½ ВБ+ ½ К
V(дослідна)	ВБ	Л	½ВБ + ½ Л

Примітки: ВБ – велика біла порода; Л – ландрас; К – термінальний кнур (½ джорк+ ½ п'єтрен).

Результати досліджень. Протягом всього періоду досліджень щодо росту поросят усіх піддослідних груп спостерігалася певна закономірність росту молодняку, що, ймовірно, обумовлено різницею у рості, розвитку молодняку ще на ранніх стадіях онтогенезу кожного з генотипів та виявлялось у різних показниках великоплідності. Так, нашими дослідженнями встановлено, що в дослідних групах поросята при народженні мали більшу живу масу, ніж у контрольній на 16,4%-28,1%. Найбільшою живою масою при народженні вирізнялися поросята 3-ї та 4-ї дослідних груп (1,77 та 1,87 кг відповідно).

При відлученні найбільшою живою масою вирізнялися поросята II та IV дослідних груп (8,31 та 8,38 кг відповідно). Поросята, отримані від поєднання ВБ×Л мали найнижчу живу масу у порівнянні з іншими дослідними групами (7,56 кг).

2. Жива маса молодняку свиней різного походження

Групи тварин	Вік, днів									
	0		30		42		110		5 (147-149 днів)	
	X±Sx	Cv,%	X±Sx	Cv,%	X±Sx	Cv,%	X±Sx	Cv,%	X±Sx	Cv,%
I (контрольна)	1,46±0,08*	14,18	7,75±0,33	11,95	11,31±0,38	9,43	64,40±1,22 ¹	5,36	91,56±1,23	3,8
II (дослідна)	1,71±0,09*	14,58	8,31±0,25	8,47	12,46±0,18	4,04	73,41±1,08*	4,15	96,38±1,35*	3,96
III (дослідна)	1,77±0,06***	8,97	7,86±0,24	8,81	12,29±0,24	5,53	69,56±1,82**	7,38	93,13±1,23	3,74
IV (дослідна)	1,87±0,03****	4,23	8,38±0,44	14,88	12,31±0,33	7,5	71,55±1,70***	6,73	96,75±1,35**	3,94
V (дослідна)	1,70±0,06**	9,36	7,56±0,32	11,83	12,13±0,39	9,02	70,04±1,63**	6,59	97,38±1,38**	3,99

Примітка: * - $p > 0,1$; ** - $p > 0,05$; *** - $p > 0,01$; **** - $p > 0,001$;

При відгодівлі молодняку свиней велике значення має скоростиглість, оскільки термін перебування на відгодівлі та витрати корму мають обернено пропорційну залежність до скоростиглості. На витратах корму суттєво позначилися неоднакова інтенсивність росту та початкова жива маса. Характеризуючи скоростиглість відгодівельного молодняку, можна стверджувати, що тварини контрольної групи досягали живої маси 100 кг у віці 158 діб, в той час як тварини II, III, IV, та V дослідних груп раніше на 5, 1, 7, 8 діб відповідно.

Аналіз відгодівельних якостей свиней показав, що серед різних варіантів схрещування тварин найбільш високі відгодівельні ознаки молодняку свиней виявлено у тварин V, IV та II дослідних груп. Вік досягнення живої ваги 100 кг у яких в середньому

не перевищував 152 доби (табл. 3).

3. Динаміка зміни середньодобових приростів

Група тварин	Середньодобові прирости в різні вікові періоди, г				Вік досягнення ж.м. 100 кг, діб
	0-30дн.	30-42дн.	42-110дн.	110-147-149дн.	
I контрольна	0,207	0,297	0,788	0,913	158
II дослідна	0,220	0,346	0,896	0,840	153
III дослідна	0,200	0,369	0,842	0,785	157
IV дослідна	0,215	0,328	0,871	0,844	151
V дослідна	0,188	0,38	0,852	0,911	150

У цілому аналіз результатів відгодівлі свиней різних поєднань, що вивчали, дає підстави стверджувати про ефективність використання гібридів різного походження II, IV та V дослідних груп одержаних від поєднання свиноматок ВБ породи з кнурми-плідниками гібридного походження для відгодівлі в умовах промислових господарств за умови створення їм належних умов годівлі та протеїнового живлення.

Висновки

1. Варто відзначити, що молодняк усіх груп відзначався високими відгодівельними ознаками. Мінімальний вік досягнення живої маси 100 кг у тварин контрольної групи (ВБ порода за чистородного розведення) склав 158 діб, що цілком відповідає вимогам світових стандартів та свідчить про цінність вітчизняного генотипу свиней ВБ породи.

2. Серед різних варіантів схрещування тварин найбільш високі відгодівельні ознаки молодняку свиней виявлено у тварин V, IV та II дослідних груп. Вік досягнення живої маси 100 кг у яких в середньому не перевищував 152 доби.

3. Перспектива подальших досліджень полягає у визначенні найбільш оптимальних варіантів поєднань генотипів за забійними та м'ясними ознаками.

Література

1. Андрій Панкратов (2017-03-29). 5 ключових факторів на українському ринку м'яса в 2017 році. <https://info.shuvar.com/>. Шувар.
2. Сусол Р.Л. Науково-практичні методи використання свиней породи п'єтрен у системі «генотип × середовище»: монографія/ Р.Л. Сусол. – Одеса, 2015. – 129 с.
3. Гришина Л., Акневский Ю. Интенсивность роста, откормочные и мясные качества свиней разных генотипов // Свиноводство. - 2008. - № 2. - С. 3-6.
4. Держстат України, 1998-2018 Дата останньої модифікації: 16.01.18
5. Клемин В. Оценка эффективности скрещивания свиноматок породы ландрас с хряками других пород // Свиноферма. - 2007. - № 6. - С. 9-10.
6. Плохинский Н. А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н. А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256.
7. Сучасні методики досліджень у свинарстві / [В. П. Рибалко, М. Д. Березовський, Г. А. Богдановта та ін.]. – Полтава : ІС УААН, 2005. – 228 с.
8. Сусол Р. Л. Продуктивні якості свиней сучасних генотипів зарубіжної селекції за різних методів розведення в умовах Одеського регіону / Р. Л. Сусол // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія : Тваринництво. - 2014. - Вип. 2(2). - С. 92-98.
9. Топиха В. С. Уровень генетической дифференциации различных географических популяций большой белой породы свиней / В. С. Топиха, С. И. Луговой, С. С. Крамаренко // Вестник Сумского национального аграр. ун-та. - 2004. - Вып. 5(8). - С. 93-96.

Сусол Р. Л., Ильева Е. В. Откормочные качества свиней в зависимости от происхождения и сочетания в условиях юга Украины.

В целом анализ результатов откорма свиней различных изучаемых сочетаний дает основания утверждать об эффективности использования гибридов различного происхождения II, IV и V опытных групп полученных от сочетания свиноматок КБ породы с хряками-производителями сложного гибридного происхождения для откорма в условиях промышленных хозяйств при условии создания животным надлежащих условий содержания и протеинового питания.

Ключевые слова: крупная белая порода, свиньи, скороспелость, метод разведения, сочетаемость.

R.L. Susol, E.V. Ilieva. Fattening Traits in Swine Depending on Their Origin and Breeding Combinations under Conditions of the South of Ukraine.

Overall, the analysis of the results of finishing pigs of various investigated breeding combinations allows us to confirm the efficiency of using crossbred pigs of different origin from II, IV and V trial groups, obtained from Large White sows bred to multi-cross bred boars, for fattening in commercial farms provided that proper housing conditions and protein feeding pattern are arranged.

Key words: Large White breed, swine, early maturity, breeding method, combining ability.